

МОНГОЛ УЛСЫН ШИНЖЛЭХ УХААН
ТЕХНОЛОГИЙН ИХ СУРГУУЛЬ
ГЕОЛОГИ, УУЛ УУРХАЙН СУРГУУЛЬ

**МОНГОЛ ОРНЫ ГИДРОГЕОЛОГИ,
ИНЖЕНЕР ГЕОЛОГИ,
ГЕОЭКОЛОГИЙН АСУУДЛУУД**

ДУГААР 25

Улаанбаатар хот
2017 он

АГУУЛГА

ӨМНӨТГӨЛ

РЕГИОНАЛЬ СУДАЛГАА

Карст-ан цавын усыг судлах асуудалд П.Хөхөө, Н.Батсүх, Д.Дорж	5-17
Теплоэнергетические ресурсы термальных вод Монголий и их использование Д.Сурмаажав	18-25
Өмнөговь аймгийн усны чанар ба цөлжилтийн харилцан хамаарлыг үнэлэх судалгааны дүнгээс Б.Баттуяа, Б.Мөнхтөр, А.Хауленбек, Ж.Өнөрням	26-35
Тэрэлж голын ус зүйн онцлог ба тэжээлийн эх үүсвэр Ш.Отгонсүрэн, Б.Ундармаа	36-45
Туул голын хаврын гачиг үеийн урсацын тасалдлын шалтгаан М.Энхтуяа, Х.Бадарч, З.Бямбасүрэн	46-52
СУДАЛГААНЫ АРГА ЗҮЙ	
Сайхан-Овоо газрын доорх усны ордыг илрүүлэх явцад гидрогеологийн судалгааны талбай сонгосон үндэслэл М.Алей	53-59
Хүйтэн уур амьсгалтай бүс нутгийн ус ба энергийн балансад усны уурын диффузийн урсгалыг ашиглах нь Д.Энхбаяр	60-71
Ул хөрсний мэдээлэл боловсруулалтын асуудалд Я.Болормаа, Б.Батбаясгалан	72-88
Ул хөрсний ширхэгийн бүрэлдэхүүн ба физик шинж чанарын хоорондын хамаарал Я.Болормаа, Б.Батбаясгалан	89-107
ГИДРОГЕОХИМИ, УСНЫ ЧАНАР	
Туул голын усны чанар, бохирдлын түвшинг тодорхойлсон судалгааны зарим дүнгээс Т.Энхжаргал, Д.Одонцэцэг	108-123

ӨМНӨГОВЬ АЙМГИЙН УСНЫ ЧАНАР БА ЦӨЛЖИЛТИЙН ХАРИЛЦАН ХАМААРЛЫГ ҮНЭЛЭХ СУДАЛГААНЫ ДҮНГЭЭС

Б. Баттуяа¹, Б. Мөнхтөр¹, А. Хауленбек², Ж. Өнөрням¹

¹ШУА, Газарзүй, Геоэкологийн хүрээлэн, Усны нөөц, ус ашиглалтын салбар
²ШУА, Газарзүй, Геоэкологийн хүрээлэн, Цөлжилтийн судалгааны салбар

E- mail: battuya55@gmail.com

ABSTRACT

Hydrological approaches would be essential to identify and assess the causes and processes of desertification. The evaluation of the hydrological processes, under different scenarios of changing the climate, soil properties, and land use and management, with flexible simulation models based on those processes, may help to predict and to identify the biophysical causes of desertification at local, national and regional levels. We collected about 40 water samples were collected from different places and attempts were made to study and analyze the physico-chemical characteristics of the water. The quality analysis has been made through the pH, EC, Total CaCO₃ Hardness, major ions ... etc.

By observing the result it can be concluded that the parameters which were taken for study the water quality are below the pollution level for ground water which satisfy the requirement for the use of various purposes like domestic, herd watering etc.

Түлхүүр үг: Hydro-geochemistry, Piper diagram, Water quality map, Vulnerability for desertification, Umnugobi province

ОРШИЛ

Цөлжилтийг үнэлэх шалгуур үзүүлэлтийг ашиглахдаа байгалийн болон нийгэм эдийн засгийн асуудлуудыг харгалзан үзсэн (Рубио, Боцет, 1998). Цөлжилт нь харилцан уялдаатай олон бүрэлдэхүүн хэсгүүдээс хамааралтайгаар бий болдог цогц үйл явц тул түүнийг үнэлэхдээ ганцхан үзүүлэлтийг индикатор болгон авах нь тун хангалтгүй юм.

Уур амьсгал, үр тариа, хөрс, газрын доорх усны түвшин ба найрлага, усалгааны усны чанар гээд хүний үйл ажиллагаа болон байгалийн нөхцлөөс хамааралтайгаар хөрс, гүний ус бохирдох, хужирших, давсархаг болох зэрэг нөлөөллүүд илэрдэг байна.

Говийн их мужийн хувьд ерөнхийд нь авч үзэхэд дундаж эрдэсжилт 1120мг/дм³, дундаж хатуулаг 5.4мг-экв/дм³ байгаа нь хүний унданд хэрэглэх зохимжтой хэмжээнээс их байна (Ч.Жавзан).